Mat-tanári gyakorlat, első évfolyam, első félév
Negyedik alkalom

1. *Legyen az $n > 0$ egész szám kanonikus alakja $p_1^{\alpha_1} \cdot \ldots \cdot p_\ell^{\alpha_\ell}$.*
  a) *Van-e olyan egész szám, melynek köbe 120?*
  b) *Van-e olyan racionális szám, melynek köbe 120?*
  c) *Mikor lesz n egy egész illetve racionális szám köbe? És k-adik hatványa?*
  d) *Tegyük fel, hogy n és m relatív prím pozitív egészek. Mutassuk meg, hogy ha nm teljes k-adik hatvány, akkor n is és m is az.*
  e) *Keressünk két olyan relatív prím, nem feltétlenül pozitív, de nem nulla egész számot, melyek szorzata teljes négyzet, de a tényezők nem azok.*

2. *Legyen $a = p_1^{\alpha_1} \cdot \ldots \cdot p_\ell^{\alpha_\ell}$ és $b = p_1^{\beta_1} \cdot \ldots \cdot p_\ell^{\beta_\ell}$ e két pozitív egész közös kanonikus alakja.*
  a) *Számitsuk ki 60 és 126 közös kanonikus alakját, és ebből a legnagyobb közös osztójukat és a legkisebb közös többszörösüket.*
  b) *Mutassuk meg, hogy $[a, b]$ kanonikus alakjában p_i kitevője $\max(\alpha_i, \beta_i)$.*
  c) *Igazoljuk, hogy $(a, b)[a, b] = ab$.*

3. *Egy téglalap alakú négyzethálós papír 7-tel osztható számú négyzetből áll. Mutassuk meg, hogy valamelyik oldala 7-tel osztható számú négyzetből áll!*

4. *Melyek azok a q pozitív egész számok, melyekre teljesül, hogy tetszőleges relatív prím a és b egészekre $q \mid ab \implies q \mid a$ vagy $q \mid b$?*

5. *Tudjuk, hogy a $\mathbb{Z}$-beli p prím negyedik hatványa osztja $c^2 - 25$-öt. Mely p-kre következik ebből, hogy p^4 osztója $c - 5$-nek vagy $c + 5$-nek?*

6. *Legyen P a páros számok köre.*
  a) *Adjuk meg 60 összes felbontását P-ben felbonthatatlanok szorzatára.*
  b) *Mik a P-beli egységek, felbonthatatlanok és prímek?*

---

7. *Melyek azok a p természetes számok, melyekre p, $p + 2$ és $p + 4$ mindegyike prímszám?*

8. *Igazoljuk, hogy ha p is és $p^2 + 2$ is prímszám, akkor $p^3 + 4$ is az. Igaz-e, hogy ha p is és $p^2 + 5$ is prímszám, akkor $p^3 + 4$ is az?*

9. *Igaz-e a következő állítás: egy tizes számrendszerben felírt pozitív (nem prím) számnak mindig meg lehet egy alkalmasan választott jegyét változtatni úgy, hogy prímet kapjunk?*

10*. *Az 1-től $2n$-ig terjedő számok közül ki akarunk választani néhányat úgy, hogy egyik se ossza egyik másikat se. Igazoljuk, hogy n szám kiválasztható így, de $n + 1$ már nem.*

11*. *Mely n egészekre lesz az $1 + \dfrac{1}{2} + \dfrac{1}{3} + \cdots + \dfrac{1}{n}$ összeg egész szám?*

12. *Jelölje R az $a + b\sqrt{2}$ alakú $(a, b \in \mathbb{Z})$ számok körét.*
  a) *Igazoljuk az $(x^2 - 2y^2)(z^2 - 2t^2) = (xz + 2yt)^2 - 2(xt + yz)^2$ azonosságot.*
  b) *Mutassuk meg, hogy $a+b\sqrt{2}$ pontosan akkor egység R-ben, ha $a^2 - 2b^2 = \pm 1$. Adjunk meg végtelen sok egységet.*
  c) *Igazoljuk, hogy ha $|a^2 - 2b^2|$ egy $\mathbb{Z}$-beli prím, akkor $a + b\sqrt{2}$ felbonthatatlan R-ben.*
  d) *Bontsuk fel R-ben a $13 + 2\sqrt{2}$ számot felbonthatatlanok szorzatára.*
  e) *Igaz-e, hogy ha $|a^2 - 2b^2| = |c^2 - 2d^2|$, akkor $a + b\sqrt{2}$ és $c + d\sqrt{2}$ asszociáltak R-ben?*